1. FARKLI DİNÎ ETKİNLİKLER İÇİN KONUŞMA HAZIRLAMA VE SUNMA

Konuşma duygu ve düşüncelerin bilgi ve beceriyle harmanlanarak sözle ifade edilmesidir. Kendilerini etkili bir şekilde ifade etme becerilerini geliştiren kişiler hayatın farklı alanlarında başarıya kolay ulaşır. Din hizmetleri uygulamalarında, etkili iletişim ve konuşma becerisine en çok ihtiyaç duyulan alanlardan biridir. Farklı dinî etkinliklerde konuşma metni sunmak; etkinliğin icra edildiği ortama uygun olur. Konuşma metni hazırlanırkende hedef kitlenin ihtiyaç ve sosyo-kültürel yapısı göz önüne alınır. İnsanlar arasındaki iletişimin önemli bir boyutu olan konuşma, bilgiye dayalı ve ikna edici olursa dinleyici kitleye faydası daha fazla olur. Bu nedenle bir din görevlisinin başarısının en önemli unsurlarından biri etkili ve güzel konuşmadır. Bu konuda Cenab-ı Allah'ın İsra suresi 53. ayette **"Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler…"** buyurması da bu hususa dikkat etmemizi gerektirmektedir.

Peygamberimizin (s.a.v.) ; *"...güzel ve etkileyici sözün büyüleyici bir etkiye sahip olduğunu..."*[1] buyurmaları da söz sanatının insan üzerindeki etkisini gözler önüne sermektedir.

DÜŞÜNELİM-TARTIŞALIM

"İster kâğıt üzerinde olsun, ister ağızdan; benim sevdiğim konuşma düpedüz, içten gelen, lezzetli, şiirli, sıkı ve kısa kesen bir konuşmadır…"

(Montaigne, Denemeler, Çeviren Sabahattin Eyüboğlu, s. 298.)

Yukarıdaki sözden hareketle iyi bir konuşma sizce nasıl olmalıdır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla tartışınız.

Bir konuşmanın başarılı olabilmesi için konuşmacının farklı alanlarda beceriler geliştirmesi gerekir. Her şeyden önce "Konuşmacının konuşma tarzı kendine özgü olur. Başkasını taklit etmez. İyi bir yazı ve konuşma doğru, açık ve etkili olmalıdır. Konuşmacı yapacağı konuşmanın anlam ve önemine önce kendisi inanmalıdır. Konuşma içten yapılırsa hedef kitleyi daha çok etkiler. Etkili konuşmada konuşmacının fiziki görünüşü de önemlidir."[2]

Farklı dinî etkinlikler için konuşma hazırlama ve sunmada dikkatli düşünmek, konuya ve ortama uygun hazırlık yapmak gerekir. Etkili konuşma için kavrayarak okumaya, düşünmeye ve kurgulamaya her zaman ihtiyaç vardır. Farklı ortamlarda konuşma yapılacağı zaman ortamın durumuna göre konuşmaya etki eden unsurların da değişebileceği unutulmamalıdır. Mesela açılış, düğün, doğum mevlidi gibi durumlarda yapılan konuşmalarda daha neşeli, canlı bir üslupla konuşma yapılır. Cenaze töreninde yapılan bir konuşmada ortamdaki hüzün konuşmaya kendiliğinden yansır. Dolayısıyla her konuşmanın kendine has bir özelliği olduğunu fark etmek önemlidir.

Konu, hedef kitleye en güzel biçimde anlatılabilecek şekilde planlanır. Konuşmanın başında hemen ayrıntıya girilmez. Özdeyişler ve yan düşünceler ana konudan uzaklaştırmayacak şekilde seçilir. Dinleyicilere konudan konuya atlanıyormuş duygusu verilmez.

Konuşma öncesinde hazırlık ve uygulamaya yönelik çalışma yapmak konuşma esnasında kolaylık sağlar. Konuşma için ayrılan zamanı göz önünde bulundurarak konuşma provası yapmak, sunumda başarıyı artıran faktörlerdendir.

---

1. bk. Buhârî, Nikâh, 47.
2. Suat Taşer, Konuşma Eğitimi, s. 216.

İyi bir konuşma metni açılış, ana metin ve kapanış olmak üzere üç bölümden oluşur:

Açılış bölümü: Ana fikir ve tema dinleyici kitlenin dikkati dağılmadan, ayrıntıya girilmeden bu bölümde verilir.

Ana metin: Düşüncelerin ve önemli noktaların anlatıldığı bölümdür. Konunun ayrıntıları verilir; konuyla ilgili örnekler sunulur; ayet, hadis ve kıssalarla anlatılanlar pekiştirilir. Konu belli bir düzende ve etkili bir biçimde sunulur.

Kapanış bölümü: Konuda anlatılanların özetlendiği, düşüncelerin kısaca gözden geçirildiği ve sonuç düşüncesini içine alan bölümdür.

Örnek Konuşma Metni

Camiler ve Din Görevlileri Haftası Kutlama Konuşması

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَم۪ينَ *

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِه۪ وَاَصْحَابِه۪

اَجْمَع۪ينَ *

Değerli Misafirler,

Din görevlilerinin emek ve gayretlerinin unutulmadığı, camilerin işlevlerinin dile getirildiği Camiler ve Din Görevlileri Haftası vesilesiyle hazırladığımız programa hoş geldiniz.Bu anlamlı günümüzde katılımlarınızla bizleri onurlandırdığınız için teşekkür ederim. Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nın İslam âlemine ve insanlığa hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ederim.

Müminler için her biri Kâbe'nin bir şubesi olan camiden daha mühim mekân düşünülemez. İbadet etmek, dinî bilgilerini artırmak, kültür seviyelerini yükseltmek gayesiyle camide bir araya gelen topluluktan daha seçkin bir topluluk tasavvur edilemez.

Cami İslam'ın tüm insanlığa tavsiye ettiği evrensel değerlerin; dayanışma, yardımlaşma, birlik ve beraberlik gibi toplumsal olgunluğun kazanıldığı yerdir. İnsanlar gün içinde defalarca camide toplanarak aynı safta dizilir, aynı duayı okur ve ibadet ederler.

Cenab-ı Allah cami ile ilişkilerini devam ettirenler konusunda, Tevbe suresinin 18. ayetinde **"Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazını kılan, zekatını veren**

ve yalnız Allah'tan korkup çekinen kimseler imar edebilirler. İşte bunların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur." buyurur. Peygamberimiz (s.a.v.) ise camilerin yeri ve önemi hakkında *"Beldelerin Allah'a en sevimli yerleri mescitlerdir…"*[3], *"Cemaatle kılınan namaz, kişinin yalnız kıldığı namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir."*[4] buyurmuştur.

Cami İslam dininde özel bir konuma sahiptir. Her kesimden insanın herhangi bir ayrıma gitmeden bir araya geldiği yerdir. Kardeşlik duygularının doruğa çıktığı, aynı heyecanın tadıldığı kutsal mekânlardır. Müminlere düşen görev camilerin bu güzel özelliklerini korumak ve saygınlığını devam ettirmektir.

Hayatın her alanında olduğu gibi Allah'ın (c.c.) evi sayılan camide de din görevlileri dün olduğu gibi bugün de kardeşlik duygularına gölge düşürecek davranışlardan kaçınırlar. Camiye gelen her bir insanın dinî kültür seviyesini yükseltmek için gücünün yettiğince çalışır, çabalarlar.

Değerli Misafirler,

Din görevlileri dışında caminin hizmetine koşan, ağır sorumluluklar alan halkımıza şükranlarımı arz ederim. Camiler ve Din Görevlileri Haftası dolayısıyla kayyumdan müezzine, hatipten imama, vaizden müftüye kadar tüm din görevlilerimize sağlık, mutluluk ve çalışmalarında başarılar dilerim.

(Yazarlar tarafından yazılmıştır.)

3. Müslim, Mesacid, 288.
4. Buhârî, Ezan, 30.